

F238

Latvijas PSR

LATVIJAS VALSTS
ARHĪVS

Latvian State

Oktoobra revolūcijas un sociālistiskās
celtniecības arhīvs.

Latvijas PSR Etnogrāfiskais
brīvdaļas muzejs.

Fonds N. 238.

Vēsturiskā izlase.

al

LATVIJAS ETNOGRĀFISKAIS BRĪVDABAS MUZEJS

VESTURISKĀ IZZIŅA

Rīgas austrumu pierobežā, skaistajā Juglas ezera krastā atrodas 1924.g.dibinātais - vecākais un lielākais brīvdabas tipa muzejs Padomju Savienībā. Muzeju nodibināja ar Latvijas progresīvās buržuāziskās intelligences iniciatīvu. Oficiāli to atklāja 1932.g., kad bija uzceltas sešas ~~mekles~~ sēcēlnes. Muzeja platība bija 70, ha.

Muzeja teritorijā izvietotās celtnes raksturo latviešu zemnieku dzīvi 17.- 19.gs. Celtnes muzejā pārvestas no dažādiem Latvijas novadiem. Visas ēkas sagrupētas pēc Latvijas ģeogrāfiskajām un etnogrāfiskajām pazīmēm - četrās sētās: Kurzemes, Vidzemes, Zemgales un Latgales. Ja ir tādas ēkas, kas tieši nepieder kādam kompleksam (sētai), tad tās novietotas nedaudz tālāk.

Muzeja celtnes ir dzīvojamās ēkas, kūtis, klētis, rījas, (arī dzīvojamās), pirtis, baznīcas u.c.

Arī ēkās izstādītie priekšmeti raksturo latviešu lauku dzīvi 17.- 19.gs.

Vācu okupācijas laikā muzejs bija pārvērstas par noliktvām un garāžu.

Pēc Rīgas atbrīvošanas no vācu fašistiskajiem iebrucējiem, sākās muzeja atjaunošanas darbs. Muzejs darbu atjaunoja 1945. gada sākumā.

Pašlaik brīvdabas muzejs ir plaši pazīstams ne tikai mūsu republikā un Padomju Savienībā, bet arī ārzemēs. Par to liecina apmeklētāju skaita pieaugums:

1953.g.	- 41.338
1959.g.	- 61.550
1960.g.	- 67.303
1961.g.	- 71. 787
1963.g.	- 94.504
1964.g.	- 101.581

Tagad muzejs aizņem 97 ha lielu platību, tajā glabājas vairāk nekā 7000 priekšmetu, tajā skaitā vairāk kā 60 ēku no 17.- 19. gs.

1945.g. janvārī muzejs saucās - Valsts Brīvdabas muzejs līdz 1954.g. 22. novembrim.

1954.g. 23.novembrī muzeju pārdēvē par Latvijas lauku dzīves Valsts muzeju (17.- 19.gs.).(Latvijas PSR Kultūras ministrijas 1954.g. 23.novembra pavēle Nr.1193).

1959.g. novembrī muzeju pārdēvē par Latvijas Etnogrāfisko brīvdabas muzeju (pavēle nav saglabājusies).

Muzejs savu pakļautību vairākas reizes mainījis: no 1945.g. janvāra muzeja darbību vadīja un kontrolēja Latvijas PSR Izglītības Tautas komisariāts.

Ar Latvijas PSR Tautas komisāru Padomes 1945.g.12. septembra lēmumu Nr. 855, nodibināta Latvijas PSR Tautas Komisāru Padomes Kultūras un izglītības komiteja un muzeji ir pakļauti šai komitejai. 1946.g. martā Tautas komisāru Padome reorganizē par Ministru Padomi un Kultūras un izglītības iestāžu komiteja ir pie LPSR Ministru Padomes.

1953.g. 12.maijā nodibināja Latvijas PSR Kultūras ministriju un tā vada kultūras dzīvi Latvijas PSR.

Ar 1963.g.1.janvāri izveido Latvijas PSR Vēstures un revolūcijas muzeju apvienoto direkciju un Latvijas Etnogrāfiskais brīvdabas muzejs arī pakļauts tai (Latvijas PSR Kultūras ministrijas 1962.g. 7.decembra pavēle Nr.650). Muzejiem ir viena vadība, zinātniski-metodiskais darbs un grāmatvedība.

Ar 1966.g. 1.aprīli Latvijas Etnogrāfisko brīvdabas muzeju atdala no apvienotās direkcijas kā patstāvīgu iestādi ar savu vadību, grāmatvedību (Latvijas PSR Kultūras ministrijas 1966.g. 31.marta pavēle Nr.123).

Latvijas Etnogrāfiskais brīvdabas muzejs ir zinātniski-pētnieciska un kultūrizglītības iestāde, galvenā lauku dzīves etnogrāfisko materiālu krātuve. Muzeja uzdevums ir: vākt, zinātniski pētīt, apstrādāt, glabāt, izstādīt un popularizēt latviešu tautas celtniecības pieminekļus, tautas mākslas darbus, darba un sadzīves priekšmetus, kā arī citus etnogrāfiskos materiālus, kas raksturo sociāli ekonomiskos apstākļus, dzīves veidu, tautas paražas no vissenākajiem laikiem līdz mūsu dienām.

Muzejs palīdz komunistiski pareizi audzināt tautas masās

apzinīgumu un mobilizēt tās komunisma celtniecības uzdevumu īstenošanai.

Šo uzdevumu veikšanai muzejs

- 1) Vāc ekspozīciju materiālus
- 2) iekārto ekspozīcijas brīvā dabā un telpās
- 3) popularizē muzeja materiākus, lasot lekcijas, organizējot ekskursijas pa muzeju, sniedzot konsultācijas, ierīko izstādes, publicē materiālus presē, piedalās radio un televīzijas pārraidēs, izdod katalogus un ceļvežus pa muzeju
- 4) izstrādā zinātniskas tēmas, publicē atsevišķus darbus periodiskos izdevumos.

Muzejam ir šāda struktūra

- 1) Vadība
- 2) Etnogrāfijas nodaļa no 1954.g.
- 3) Fondu nodaļa no 1961.g.
- 4) Celtniecības nodaļa no 1966.g.
- 5) Restaurācijas nodaļa no 1966.g.
- 6) Masu nodaļa no 1968.g.
- 7) Administratīvi-saimnieciskais personāls

Dokumentāro materiālu vērtības ekspertīze un pastāvīgo glabājamo dokumentāro materiālu zinātniski-tehniskā apdare par 1945.- 1965.g. veikta pirmo reizi 1967.g.: iznīcināšanā izdalītas 404 lietas; patstāvīgajā glabāšanā atstātas 95 glabājamās vienības, par personālo sastāvu 53.

Sastādīti divi dokumentāro materiālu apraksti:

1. Apraksts Nr.1 - pastāvīgi glabājamie dokumentārie materiāli par 1945.- 1966.g. - 53 glabājamās vienības.

Pastāvīgā glabāšanā atstātie dokumentārie materiāli raksturo muzeja pamatdarbību: direktora pavēles, muzeja darba plāni un atskaites, grāmatvādības atskaites, štatu saraksti u.c., kā arī personālā sastāva dokumentārie materiāli.

Nav saglabājušies šādi pastāvīgi glabājamie dokumentārie materiāli:

1. Muzeja darba plāns 1945.g. 1958.g.,
2. Atskaites par muzeja darbu 1956.g. un teksta atskaites par 1957.g.,
3. Štatu saraksti un administratīvi-saimniecisko izdevumu

tāme 1946.g.,

4. Grāmatvedības atskaite par 1945.g.
5. Muzeja direktora pavēles no 1945.g.janvāra- 1946.g.9.mai-
jam, no 1946.g.10.okt.-1947.g.30.dec.
6. Personīgie rēķini par 1945.- 1946.g.,1955.g.

Latvijas Etnogrāfiska brīvdabas
muzeja direktore: *A. Nesterova*
/A.Nesterova/

Latvijas Etnogrāfiskais
Brīvdabas muzejs
Rīgā, Brīvības gatvē 440
Tālr. 7994510

Uz Nr. _____

_____ Nr. _____

Vēsturiskās izziņas
turpinājums.

1.

Latvijas Etnogrāfiskais brīvdabas muzejs laika posmā no 1966.g.-1988.g. savu nosaukumu, struktūru un darbības virzienu nav mainījis. Šajā laikā mainījies augstākstāvošās iestādes - Latvijas PSR Kultūras ministrijas nosaukums : no 31.03.88. - 29.11.89. Latvijas PSR Kultūras komiteja.

2.

Pastāvīgi glabājamās un personālā sastāva lietas par 1966.g.-1988.g. sakārtotas un ierakstītas aprakstos.

Aprakstā Nr.1 ierakstītas pastāvīgi glabājamās lietas par 1966.-1988.g.

Aprakstā Nr.2 ierakstītas personālā sastāva lietas par 1966.g.-1988.g.

Aprakstā Nr.3 ierakstītas arodkomitejas un tautas kontroles pastāvīgi glabājamās lietas par 1966.g.- 1988.g.

Lietas aprakstos sistematizētas pēc nomināli- hronologiskās pazīmes. Lietu sastāvs nepilnīgs. Par iztrūkstošajām lietām sastādīts akts. Pastāvīgi glabājamās lietas (apraksti Nr.1,3) no 1966.g.-1988.g. nodotas Latvijas Valsts arhīva glabāšanā-kultūras dokumentu daļā.

Izziņu sastādīja
sekretāre

L. Smilškalne

L.Smilškalne

Ar izziņu iepazīnos
direktors

J. Indāns

J.Indāns

Šinī lietā 5 (pietas)
.....numurētas lapas
1997. g. 12. decembris
LVA arhīvs (m)

Latvijas Etnogrāfiskais brīvdabas muzejs

238. fonda Latvijas Etnogrāfiskais brīvdabas muzejs

(arhīva fonda numurs)

Arhīviskais apraksts par 2018.gadu

Fonda apraksts

Nr.p.k.	Elements	Apraksts
1	Nosaukums	Latvijas Etnogrāfiskais brīvdabas muzejs
3	Datējums no	01.01.2018
4	Datējums līdz	31.12.2018
5	Apjoms	18 glabājamās vienības
6	Informācijas nesēju formas	Tekstuālie dokumenti papīra formā, tekstuālie dokumenti elektroniskā formā
7	Fondraža administratīvā vēsture	Izmaiņas nav notikušas
8	Informācijas joma un saturs	Dokumenti atbilst iepriekšējam aprakstīšanas periodam
9	Sistematizācija	Vairāklīmeņu arhīviskā apraksta shēma veidota pēc funkcijām un dokumentu veidiem
10	Pieejamības nosacījumi	Izmaiņas nav notikušas
11	Dokumenta valoda	Latviešu
12	Meklēšanas līdzekļi	Vairāklīmeņu arhīviskā apraksta shēma, arhīviskais apraksts par 2018.gadu, pastāvīgi glabājamo lietu uzskaites saraksts Nr.1 par 2018.gadu, pastāvīgi glabājamo elektronisko tekstuālo dokumentu uzskaites saraksts Nr. 4 par 2018.gadu un personāla un ilgstoši glabājamo lietu uzskaites saraksts Nr.2 par 2018.gadu

Latvijas Etnogrāfiskā brīvdabas muzeja direktore Zanda Ķergalve

(vārds, uzvārds)

Izstrādātājs: Biroja nodaļas lietvede Lija Smilškalne

Šis dokuments parakstīts ar drošu elektronisko parakstu un satur laika zīmogu